

87. Ekstra forslag: Drop kammeradvokaten

Kammeradvokaten er et levn fra enevældens tid, som mod al sund fornuft har overlevet siden 1684. I dag er det et privat firma med det særlige privilegium, at det har monopol på at føre statens retssager. Det koster kassen, men værre er det, at der er tale om intellektuelle bøller, hvis metoder er en skændsel for et demokratisk samfund.

Regeringens intellektuelle tæskehold

Christian den 5. havde brug for en advokat for statskassen, kongens kammer. Det var en kongeligt udnævnt embedsmand indtil 1936, da det lykkedes advokat Arne Kemp at overbevise regeringen om, at en praktiserende advokat har bedre forudsætninger for at føre statens sager. Han blev den første private advokat med titlen kammeradvokat. Han grundlagde det firma, der i dag kaldes "kammeradvokaten" og har monopol på at føre statens retssager: Advokatfirmaet Poul Schmith.

Arrangementet har været kritiseret fra flere sider. Den almindelige kritik går ud på, at det er utidssvarende at have en sådan monopolordning, der afskærer alle landets øvrige kompetente advokater fra at få opgaver af regeringen. Det er især de andre advokater, der er utilfredse med dette. En anden markant kritik vedrører en besynderlig bestemmelse i aftalen, hvorefter kammeradvokaten ikke afkræves timeregnskab for de enkelte sager. Det er således fuldstændig uigennemskueligt, hvor meget arbejde firmaet har udført. Et tredje kritikpunkt vedrører de stigende udgifter til kammeradvokaten. Fra venstrefløjen kritiseres det, at skatteborgerne betaler de privilegerede partners milliongager, mens de liberale partier kritiserer, at der monopoliseres på området i en tid, hvor andre statslige indkøb udsættes for konkurrence. Hidtil er det lykkedes for firmaet at ride alle storme af.

Det bedrøver mig til gengæld, at ingen sætter spørgsmålstegn ved kvaliteten af kammeradvokatens arbejde. Det er med en blanding af fortvivlelse og undren, at jeg erkender, at jeg tilsyneladende står alene med synspunktet, men hvorfor er det naivt at forvente, at det i et demokrati som vores er et mål for den offentlige forvaltning at søge de *rigtige* løsninger i spørgsmål, der vedrører borgerne?

Hvis jeg havde været vejleder for kammeradvokatens advokater og partnere, Tomas Ilsøe Andersen og Sune Fugleholm, og jeg havde evalueret deres indsats efter ambi-sagerne (kapitel 51), havde jeg ladet dem dumpe. Jeg havde bedt dem starte forfra på jurastudiet. De udviste en så grundlæggende mangel på forståelse for EU-ret, erstatningsret og almindelige sammenhænge, at jeg ikke ville slippe dem løs i den virkelige verden. Alligevel gik de hen og blev kammeradvokatens stjerneadvokater. Hvorfor?

Fordi de vandt ambi-sagerne! Det lykkedes dem at snyde importørerne for de mange milliarder, der burde være tilbagebetalt, og da det til sidst stod klart, at de havde fået både EU-retten og importørernes rettigheder fuldstændig galt i halsen, var der gået så lang tid, at alle krav var forældet, og på den måde havde de sejret!

Hvad forventes der af den danske regerings advokater?

Jeg savner en principiel debat om regeringens adfærd over for borgerne, og med "regeringens adfærd" mener jeg også de advokater, der repræsenterer regeringen, når det udvikler sig til en retssag. I den forbindelse bør man være klar over, at det ikke nødvendigvis er borgerens skyld, at det har udviklet sig til en retssag.

Det var nødvendigt for mig at anlægge en retssag for at få en vurdering af min begrundelse for, at jeg ikke havde overvæltet ambi. Selvom en konstateret overvæltning er den eneste lovlige grund til ikke at tilbagebetale ambi, havde Skat end ikke undersøgt dette, før mit krav om tilbagebetaling blev afvist (side 710).

Da det stod klart, at Skats afgift på LaserDiscs havde været ulovlig (kapitel 52), og at jeg i princippet havde ret til erstatning, ville Told- og Skattestyrelsen ikke engang vurdere mit erstatningskrav. Det blev gjort klart for mig, at jeg var nødt til at anlægge en retssag ved domstolene for at få kravet vurderet (side 741).

I begge tilfælde var jeg tvunget til at anlægge en retssag blot for at få vurderet mine krav. Jeg nævner det for at understrege, at det ikke er alle retssager mod den danske regering, der er forårsaget af komplet idioti fra borgernes side.

Så en borger er endt i en retssag mod regeringen. Hvad sker der så? Aftalen med kammeradvokaten betyder, at kammeradvokatens advokater vil repræsentere min regering i konflikten mod borgeren. På baggrund af adskillige sager af større og mindre betydning - ambi-sagen, ulovlig afgift på LaserDiscs, tvangsinddrivelse af modregnet moms, filmloven, ophavsretslovens fortolkning og startdatoen for min virksomhed - konkluderer jeg, at kammeradvokaten har en fast strategi, der ikke hører hjemme i et demokrati: Fakta fordrejes, lovgivning forvanskes, der lyves og manipuleres, og vilde påstande og argumenter gribes ud af den blå luft. Selv når betydelige ressourcer er brugt på at afvise et usagligt anbringende, fastholdes det uanfægtet, f.eks. anbringendet om mine sparede sygedagpenge (side 720).

Jeg kan ikke mærke forskel på, om jeg lever i et diktatur eller i et demokratisk land. Johan Schlüter kunne ikke ryste mig, for jeg vidste allerede på baggrund af forfølgelsen af Erik Viuff Christiansen, hvad han er for et menneske, men jeg må indrømme, at kammeradvokatens metoder chokerede mig til at begynde med. De højt betalte advokater er ikke andet end intellektuelle bøller. Hvis det ikke lykkes dem at udtvære den borger, der er endt i en konflikt, vil de sende det utvetydige signal, at det skal være umenneskeligt vanskeligt at få, hvad man er berettiget til. Det skal være så svært, at man som borger skal tænke sig godt om og overveje, om det ikke er bedre for livskvaliteten at glemme alt om sine rettigheder.

Man leder forgæves efter en søgen efter sandheden, altså det rigtige resultat, i kammeradvokatens arbejde. Der er kun ét rigtigt resultat for kammeradvokaten: At forhindre borgeren i at få, hvad han beder om. Selv når det er så forholdsvis ubetydeligt som at få rettet startdatoen for ens virksomhed (kapitel 65).

For mig at se har kammeradvokaten kun én "kvalitet", som enhver burde tage afstand fra: Advokaterne er helt uden skrupler i kampen mod borgerne.

Prisen for de intellektuelle bøller

År for år er statens forbrug af bistand fra kammeradvokaten steget. Det har for længst passeret en halv mia. kr.

2009:	235 mio. kr.
2011:	277 mio. kr.
2013:	325 mio. kr.
2018:	488 mio. kr.
2019:	531 mio. kr.
2020:	575 mio. kr.

Til forsvarsministeriet

Taxaudgifter	7.324 kr.
Kopiering af materiale	36.271 kr.
Yderligere kopiering	34.081 kr.
Kurérudgifter	2.950 kr.
Udgifter til bøger	299 kr.
<u>K. Hagel-Sørensens salær</u>	<u>1.700.000 kr.</u>
<u>I alt</u>	<u>1.780.925 kr.</u>

Politiken, 3. december 2012

Den mystiske rabat

Monopolaftalen med kammeradvokaten er af forskellige finansministre begrundet med, at advokatfirmaet Poul Schmith til gengæld yder staten en klækkelig rabat på 1/3 af prisen. Netop det element har mødt betydelig kritik, for hvad er der givet rabat af, når opgørelsen af salæret ikke engang er specificeret?

Politiken offentliggjorde et eksempel på en sådan regning, hvor diverse små udgifter er omhyggeligt udspecificeret, men den tungeste andel, salæret, er lige så ubegrundet som kammeradvokatens anbringender i retssagerne. Man er henvist til at tro på, at der ved beregningen af salæret er givet 33 % rabat.

Kritikken går i hvert fald tilbage til 2011, hvor advokat Søren Skov Knudsen i kronikken *Kammeradvokaten sælger elastik i metermål* skrev: "Umiddelbart er det også svært at forstå, at det kan være muligt at give denne rabat. Det er ikke sandsynligt, at andre advokatfirmaer skulle tjene så meget, at de med et fradrag på en tredjedel af samtlige salærer stadig ville kunne tjene penge."

Hvad er "passende" og hvad er "rimeligt"?

Det hænder, at en borger får fri proces til at føre en sag mod regeringen. Så bliver borgerens advokat tildelt et "passende" salær. Det kan man sammenligne med den regning, kammeradvokaten sender til staten. F.eks. fik en uheldbredeligt syg kvinde fri proces til at føre en erstatningssag mod staten. Kvinden vandt sagen, hvorefter hendes advokat fik tildelt et "passende" salær på 180.000 kr. Kammeradvokaten, der altså havde tabt sagen, sendte en regning til staten på 510.000 kr.

Samme forskel kunne ses i sager om tvangsfjernelse af børn, hvor advokaten for de pågældende familier fik tildelt 10.000 kr. pr. sag, mens kammeradvokaten fik 30.000 kr. pr. sag. Eksemplerne er fra 2012, men de matcher en undersøgelse fra 2004, hvor kammeradvokaten i undersøgelsens 29 sager i gennemsnit fik tre gange så meget i salær som borgernes advokater.

Kammeradvokaten forklarer dette med, at de beskikkede advokater skal have et "passende" salær, mens kammeradvokaten ifølge aftalen med staten skal have et "rimeligt" salær.

Sammenlignelige indtægter og opgaver?

Kan en virksomhed overleve, når den giver 33 % i fast rabat til én stor kunde, der står for hovedparten af firmaets omsætning?

Ja, det går fint. Politiken kunne afsløre, at kammeradvokaten i 2011 havde et overskud på næsten 80 mio. kr. Partnerne - altså Peter Biering, Sune Fugleholm, Tomas Ilsøe Andersen, Boris Frederiksen, K. Hagel-Sørensen m.fl. - kunne hæve næsten 6 mio. kr. hver i løn. Året efter var lønnen steget til over 7 mio. kr.

Professor, forsker og dr. jur. Frederik Waage kommenterede: "For de penge kunne staten ansætte rigtig mange kvalificerede jurister til at føre sager for sig og samtidig opbygge den juridiske viden, som staten i de sidste 78 år har deponeret hos et privat advokatfirma."

Har kammeradvokaten en enestående viden? Ikke hvis man skal tro advokat Anders Hjulmand, der udtalte til Politiken: "Den nuværende kammeradvokat har ikke særlige kompetencer, som ikke kan findes hos eksempelvis sådan nogle som os og de store kontorer i København, der i størrelse matcher kammeradvokaten."

Hvorfor?

Konkurrencestyrelsen/Konkurrencerådet, Advokatrådet, advokater og politikere fra både rød og blå blok har kritiseret ordningen i årtier, men regeringen - den til enhver tid siddende regering - fornyer alligevel hver gang aftalen og bruger endda flere og flere penge på kammeradvokatens ydelser. Hvorfor?

Jeg har et bud på et svar, men det er næppe populært. Jeg tænker, at man som magthaver gerne vil have en effektiv og loyal partner i kampen mod opsætsige borgere. Noget lignende har jeg også ønsket. Da jeg solgte LaserDisc-afspillere på afbetaling, havde jeg jævnlige problemer med dårlige betalere, og det hjalp ikke at sende dem i fogedretten. Tanken strejfede mig: Ville det hjælpe, hvis jeg fik en rockerbande til at opkræve de månedlige afdrag med trusler om bøllebank?

I mine øjne er kammeradvokaten sådanne bøller, som er belejlige at have ved hånden, når man er magthaver og vil holde befolkningen i ave. Findes der andre grunde til at have en så dyr og usædvanlig ordning? Danmark er det eneste land i verden, hvor ét privat firma har eneret til at stå for statens juridiske opgaver!

Jeg foreslår en anden vej, der nærmest må kaldes en revolution: Er det utænkeligt, at staten kan ansætte sine egne jurister til at bistå regeringen og i den forbindelse pålægge dem at søge sandheden? Deres opgave skal således ikke være at banke alle de klagende borgere på plads, men at undersøge henvendelserne og hjælpe borgerne, hvis det viser sig, at de har ret.

I mange tilfælde kan dyre retssager undgås, men skulle der alligevel opstå en tvist, der ender ved domstolene, bør juristerne forholde sig til fakta og borgernes argumenter uden automatisk at fremføre vilde modpåstande. Det vil øge glæden ved at være dansker, men det kræver nok en revolution i George Orwells forstand: "In a time of universal deceit, telling the truth is a revolutionary act."